

JAK NA INTERNET

Internetové domény

Kolik internetových adres v podobě 217.31.205.60 nebo 2001:200:8002:203:47ff:fea5:3085 jste schopni si zapamatovat? A kolik adres v podobě jako dobradomena.cz či mojeid.cz? Touto otázkou se zabýval už v dobách ARPANETu Paul Mockapetris, který v roce 1983 na žádost Johna Postela navrhl nasazení systému doménových jmen. Díky tomu už nás problém dlouhých číselných řad, které si většina lidí obtížně pamatuje, nemusí trápit.

Proč?

Uvedené číselné řady jsou IP adresy. Ta první je tzv. IPv4 a ta druhá, rozdělená dvojtečkami je tzv. IPv6. Obě představují jednoznačný identifikátor zařízení (osobní počítač, server s uloženými internetovými stránkami, ale třeba i smartphone) připojeného k Internetu.

Pokud jde o internetové stránky, navigaci mezi nimi ulehčuje právě zmíněný systém doménových jmen (domain name system - DNS). Ten číselnou formu IP adres "překládá" do textové podoby vycházející z přirozeného jazyka a naopak. Ve výsledku uživatel může zadat doménu (rozšířenější, ale ne zcela přesný je výraz adresa), ovšem samotný prohlížeč díky DNS hledá odpovídající IP adresu. DNS se tak někdy také přezdívá telefonní seznamu Internetu.

Struktura doménového jména

Podoba doménového jména má jasně stanovenou hierarchii. Na vrcholu pomyslné pyramidy doménových jmen je doména prvního řádu, tzv. doména nejvyšší úrovně (TLD – z anglického Top Level Domain). TLD se dělí na generické (gTLD, například .com, .org, .edu) a národní (ccTLD, například .cz pro Českou republiku nebo .sk pro Slovensko). Původním účelem generických TLD bylo přispět k jakési kategorizaci domén podle obsahu (.com pro komerční prezentace, .edu pro vzdělávací instituce, .org pro nevládní organizace). Toto rozdělení dnes není striktně vyžadováno ani dodržováno.

Počet TLD je omezen a rozhoduje o něm nadnárodní organizace ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers). Ta na začátku roku 2012 umožnila podávat žádosti o zavedení nových gTLD. V budoucnu se tak nejspíš setkáme s gTLD jako .free, .green nebo .gallery, které v roce 2013 prošly s více než 1 300 návrhy základním schvalovacím procesem.

O nižších úrovních domén hovoříme jako o subdoménách či doménách druhého, třetího atd. řádu. Od druhého řádu si podobu doménového jména určuje sám držitel. Každá doména druhého řádu může mít až 63 znaků.

Příkladem doménového jména používajícího kromě TLD také domény druhého a třetího řádu může být například <http://blog.nic.cz> (doména 3. řádu) [tečka] nic (doména 2. řádu) [tečka] cz (ccTLD).

Doménové jméno druhého řádu obvykle tvoří název, který má přímou souvislost se společností, institucí, hnutím, službou, produktem apod. Doménové jméno třetího řádu je opět zcela volitelné a taková subdoména se obvykle používá pro upřesnění obsahu dané sekce webových stránek.

JAK NA INTERNET

Kdo se stará o domény

Na národní úrovni se o domény nejvyššího řádu zpravidla starají organizace označované zkratkou NIC (Network Information Centre). V případě domény .cz je správcem sdružení CZ.NIC.

Jak na Internet, jehož autorem je CZ.NIC, podléhá licenci Creative Commons
Uvedte autora-Nevyžívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 4.0 International.
Text je dostupný také na www.jaknainternet.cz.
V případě nápadů či komentářů pište prosím na e-mail akademie@nic.cz.